

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 11.4.2008
KOM(2008) 187 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

**Den fælles fiskeripolitiks rolle i gennemførelsen af en økosystemtilgang til forvaltning af
havet**

[SEK(2008) 449]

Indledning og anvendelsesområde

Ifølge traktatens artikel 6 skal miljøbeskyttelseskrav integreres i Fællesskabets politikker, bl.a. i den fælles fiskeripolitik¹. I Rådets forordning om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik² hedder det, at et af den fælles fiskeripolitiks mål består i, at fiskeriet efterhånden forvaltes efter økosystembaserede principper.

En økosystemtilgang indgår også som en overordnet målsætning i forskellige internationale aftaler, medlemsstaterne har indgået, f.eks. konventionen om den biologiske mangfoldighed (CBD) og erklæringen fra verdensstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg i 2002.

I 2002 offentliggjorde Kommissionen et papir om mulighederne og prioriteringerne for internationalt samarbejde om en økosystemtilgang til fiskeriforvaltning³, baseret på Reykjavik-erklæringen, som De Forenede Nationers Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisation (FAO)⁴ havde vedtaget nogle måneder tidligere.

Gennemførelsen af en økosystemtilgang gennem den fælles fiskeripolitik berører ikke kun EF-farvandene, men alle verdens have. Fællesskabets indsats vil derfor dels finde sted gennem den fælles fiskeripolitiks nuværende instrumenter for EF-farvandenenes vedkommende, dels inden for rammerne af de regionale fiskeriforvaltningsorganisationer (RFMO), FN- og FAO-processen eller i givet fald bilaterale aftaler.

En økosystemtilgang til forvaltning af havene kan og bør ikke gennemføres for en enkelt sektor alene, men bør være tværsektoriel. Den integrerede havpolitik⁵ danner den overordnede ramme for integreret handling på havområdet, og miljøsøjlen i denne politik, havstrategidirektivet⁶, udgør det generelle grundlag for gennemførelsen af en økosystemtilgang til havmiljøet. Habitatdirektivet⁷, hvorefter der skal etableres net af beskyttede havområder, indeholder en række vigtige værktøjer til en økosystemtilgang.

Det overordnede strategiske mål for en økosystemtilgang til forvaltning af havet kan ikke nås med sektorpolitikker alene, som f.eks. den fælles fiskeripolitik. Indsatsen inden for de forskellige sektorpolitikker bør derfor kobles til denne integrerende ramme, idet der som led i sektorpolitikken sættes ind på at udvikle og gennemføre foranstaltninger, der kan fremme de overordnede mål.

Der er allerede taget initiativer i denne retning under den fælles fiskeripolitik, men de har ikke været betragtet som en del af en overordnet gennemførelsesstrategi.

Formålet med denne meddelelse er at:

---

¹ Konsolideret udgave af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (EFT C 325 af 24.12.2002, s. 42).

² Forordning (EF) nr. 2371/2002 (EFT L 358 af 31.12.2002, s. 59).

³ SEK(2001) 1696.

⁴ <http://www.fao.org/docrep/meeting/004/Y2211e.htm>.

⁵ KOM(2007) 575 endelig og SEK(2007) 1278.

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategidirektivet) – *endnu ikke offentliggjort*.

⁷ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (EFT L 206 af 22.7.1992, s. 7).

- gøre rede for de aspekter af den fælles fiskeripolitik, som hidtil har bidraget til gennemførelsen af en økosystemtilgang
- gøre rede for, hvordan den fælles fiskeripolitik hænger sammen med den integrerende, tværsektorielle gennemførelse af en økosystemtilgang til havforvaltning
- vise, hvordan en økosystemtilgang i fremtiden vil tjene som det overordnede princip for foranstaltninger under den fælles fiskeripolitik.

1. HVAD MENES DER MED EN ØKOSYSTEMTILGANG?

Med særligt sigte på fiskeriet erklærer FAO⁸, at formålet er at planlægge, udvikle og forvalte fiskeriet på en måde, der tager hensyn til samfundenes mangfoldige behov og ønsker uden derved at undergrave de kommende generationers muligheder for at få gavn af alle de former for varer og tjenester, havøkosystemerne er kilde til. Tilgangen defineres her som en tilgang, der “tilstræber at skabe ligevægt mellem forskellige sociale mål under hensyntagen til den foreliggende viden om og usikkerheden omkring økosystemernes biotiske, abiotiske og menneskelige komponenter og samspillet mellem dem, baseret på en integreret tilgang til fiskeri inden for økologisk meningsfulde grænser”. Disse definitioner, der bygger på de mere generelle definitioner, der anvendes i biodiversitetskonventionen⁹ og Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES), gør det klart, at en økosystemtilgang sigter mod bæredygtig udvikling i dette begrebs tre dimensioner, nemlig miljøbeskyttelse, social lighed og samhørighed og økonomisk velstand. De indgår også i målene for EU's strategi for bæredygtig udvikling og er knæsat i grundforordningen om den fælles fiskeripolitik¹⁰.

I lyset heraf mener Kommissionen, at en økosystemtilgang til fiskeriforvaltning består i at sikre de nuværende og kommende generationer varer og tjenester fra de levende akvatiske ressourcer inden for meningsfulde økologiske grænser. Ud fra denne opfattelse skal fiskeriforvaltningen tilstræbe at sikre et højt udbytte af de levende havressourcer og samtidig sikre, at fiskeriets direkte og indirekte påvirkning af havøkosystemerne er begrænset og ikke mindsker disse økosystemers funktion, diversitet og integritet i fremtiden.

En økosystemtilgang bygger derfor videre på det tidligere “grænseparadigme”, hvor den traditionelle fiskeriforvaltning var rettet mod målressourcerne. Med begrebet “grænser” tænkes der imidlertid ikke længere kun på påvirkningen af en målpopulation, men snarere på, at alle økosystemer har grænser, og at overskridelse af disse grænser kan resultere i betydelige ændringer i de pågældende økosystemer. Grænserne for påvirkning fra fiskeriet er økologisk meningsfulde, hvis de høstede bestande holdes på økologisk levedygtige niveauer, hvis biodiversiteten bevares, og hvis påvirkningen af økosystemets struktur, processer og funktioner holdes på acceptable niveauer¹¹. Da fiskeriet endvidere vekselvirker med andre menneskelige aktiviteter og med de konsekvenser, disse aktiviteter har for havene, må også disse vekselvirkninger tages i betragtning.

⁸ FAO 2003. The Ecosystem Approach to Fisheries. FAO Technical Guidelines for Responsible Fisheries. No 4, Suppl. 2. Rome, FAO. 112 pp.

⁹ CBD – COP 5, Decision V/6 (<http://www.cbd.int/convention/cop-5-dec.shtml?m=COP-05&id=7148&lg=0>).

¹⁰ Forordning 2371/2002.

¹¹ FAO 2003.

2. INTEGRERING AF FISKERIFORVALTNING I EN ØKOSYSTEMTILGANG TIL FORVALTNING AF HAVET

Fiskeriforvaltningen kan naturligvis bidrage til en økosystemtilgang, men en økosystemtilgang til forvaltning af havet må integrere alle de økonomiske sektorer, som påvirker havøkosystemet.

Nogle lande, bl.a. Australien, har valgt en tilgang, hvor det er fiskeriforvaltningens opgave at koordinere de forskellige menneskelige interesser i havøkosystemet og sikre den overordnede integrerede risikohåndtering af menneskets samspil med havmiljøet. En sådan tilgang synes ikke at være gangbar i EU med de mange regionale have, som hver især er genstand for flere medlemsstaters interesser, og hvor havøkosystemerne i de fleste tilfælde også omfatter farvande, der henhører under tredjelands jurisdiktion. I denne mere komplekse sammenhæng er der behov for specifikke integrerende politikker, som f.eks. havstrategien¹², der kan tjene som en tværsektoriel ramme for forvaltningen af havene. Den fælles fiskeripolitik vil bidrage til denne ramme gennem foranstaltninger, hvor både udbyttet af fiskeriet og belastningen herfra tages i betragtning. Vilkårene for fiskebestandene og fiskehabitaterne vil være vigtige faktorer i den vurdering af god miljøtilstand, som kræves i havstrategien. Der vil blive udviklet og gennemført fiskeriforvaltningsforanstaltninger, som kan bidrage til opnåelsen af en god miljøtilstand.

Beskyttede områder er et vigtigt redskab til at beskytte følsomme habitater og arter som led i en økosystemtilgang. Efter habitatdirektivet¹³ skal der oprettes et net af repræsentative beskyttede områder, herunder også marine områder. Den fælles fiskeripolitik indeholder de nødvendige instrumenter til, at fiskeriet kan reguleres på en sådan måde, at målsætningerne for disse beskyttede områder opfyldes.

I EU-sammenhæng er fiskeriforvaltningens opgave som led i en økosystemtilgang derfor:

- (1) at holde fiskeriets direkte og indirekte påvirkning af havøkosystemerne inden for grænser, der kan sikre sunde havøkosystemer og økonomisk levedygtige fiskebestande, ved at al foreliggende viden om samspillet mellem fiskeriet og havøkosystemerne tages i betragtning i de beslutninger, der træffes under den fælles fiskeripolitik, og
- (2) at sikre, at de foranstaltninger, der træffes på fiskeriområdet, stemmer overens med og fremmer de foranstaltninger, der træffes som led i de tværsektorielle instrumenter, havstrategien og habitatdirektivet.

Den integrerede tilgang baseret på havpolitikken og dens miljøsøjle, havstrategien, vil til fulde fremme et bæredygtigt fiskeri, i og med at der herved sikres en integrerende forvaltning af alle de menneskelige, miljømæssige og økonomiske interaktioner på det maritime område.

En økosystemtilgang til forvaltning af havet indebærer betydelige fordele for fiskeriet. Fiskeriet er sandsynligvis den af de maritime sektorer, som mest direkte er afhængig af sunde havøkosystemer, og er dermed også den sektor, som vinder mest ved en integreret beskyttelse af disse økosystemer. En økosystemtilgang til forvaltning af havet vil også imødekomme de betænkeligheder, fiskeriindustrien ofte giver udtryk for, nemlig at mange menneskelige

---

¹² Rammedirektiv om havstrategi – endnu ikke offentliggjort.

¹³ Rådets direktiv 92/43/EØF.

aktiviteter påvirker havøkosystemerne og deres fiskebestande negativt, og at alle disse påvirkninger – og ikke blot fiskeriet – bør forvaltes med sigte på at beskytte havøkosystemerne og fiskebestandene. En integreret økosystemtilgang vil kunne gøre det, som fiskeforvaltning ikke kan gøre alene, nemlig sikre, at havøkosystemernes sunde tilstand genoprettes og bevares, hvorved grundlaget for fiskebestandenes fremtidige produktivitet sikres.

3. CENTRALE SPØRGSMÅL, DER SKAL TAGES OP

Inden for rammerne af det overordnede mål for en økosystemtilgang bør der opstilles specifikke mål vedrørende økosystemtjenester (dvs. de sociale og økonomiske fordele, fiskeriet indebærer) og meningsfulde økologiske grænser for fiskeriets påvirkning (dvs. opretholdelse af bestandene på et levedygtigt niveau, bevaring af biodiversiteten og begrænsning af påvirkningen af økosystemets struktur, processer og funktioner til acceptable niveauer¹⁴).

Som udgangspunkt for indsatsen på dette område bør økosystemerne og deres struktur, processer og funktioner beskrives ud fra al den foreliggende viden. Det er ligeledes vigtigt at videreføre og udbygge den nuværende vurdering af fiskebestandenes tilstand og udviklingen heri og af fiskeriets belastning af økosystemerne. Disse vurderinger skal ajourføres løbende, efterhånden som nye oplysninger bliver tilgængelige. De videnskabelige organer, der rådspørges i forbindelse med udarbejdelsen af fiskeriforvaltningsforanstaltninger, støtter sig til lange tidsserier af relevant viden om udviklingen i bestandene og forvaltningsforanstaltningernes virkninger og tager allerede nu hensyn til økosystem-relevant information i deres vurderinger.

Den vigtigste belastning af havøkosystemerne fra fiskeriet er aflivningen af havdyr. Fisk, skaldyr og andre havorganismer udtages fra havøkosystemet og landes. De slås imidlertid også ihjel utilsigtet, hvis de tages som uønsket bifangst og udsledes på havet, eller hvis de beskadiges af fiskeredskaberne uden at blive taget om bord.

Fiskeriet kan også belaste habitaterne, når fiskeredskaberne berører havbunden og dermed beskadiger havbundens substrat og de organismer, der lever i eller på havbunden. Både den direkte påvirkning som følge af havdyrenes død og påvirkningen af habitaterne hænger først og fremmest sammen med fiskeriets omfang.

For fire femtedele af de europæiske fiskebestande overskrider fiskeritrykket nu målene for en bæredygtig udnyttelse af bestandene. Dette betyder, at størstedelen af de europæiske fiskerflåders fangst overskrider niveauet for bæredygtigt fiskeri, også selv om bæredygtighedsaspektet kun ses i sammenhæng med de bestande, de pågældende flåder befisker.

Fiskeriforvaltningens vigtigste og første opgave er derfor at *mindske det samlede fiskeritryk*, så det bringes ned på et bæredygtigt niveau. Indskrænkes fiskeriet, vil færre dyr gå til, og belastningen af havøkosystemets struktur og funktioner bliver derfor mindre. Færre fisk, skaldyr, havfugle og pattedyr vil blive dræbt utilsigtet i forbindelse med fiskeri, og

---

¹⁴ FAO 2003.

belastningen af bestandene af disse arter vil derfor mindskes, færre dyr af følsomme arter vil blive taget som bifangst, og belastningen af habitaterne vil blive mindre.

De vigtigste redskaber til at mindske det samlede fiskeritryk består i langsigtede forvaltningsplaner, der følger op på kravet fra verdensstopmødet om bæredygtig udvikling, hvor det hedder, at fiskebestandene skal genoprettes til niveauer, som kan give et 'maksimalt, bæredygtigt udbytte' (maximum sustainable yield - MSY). Der er siden 2002 vedtaget flere genopretningsplaner og langsigtede forvaltningsplaner under den fælles fiskeripolitik. Der er desuden udgivet meddelelser om gennemførelsen af 'maksimalt, bæredygtigt udbytte' og om en ny politik til mindskelse af uønskede bifangster (se kapitel 6).

Ud over denne generelle mindskelse af fiskeriets belastning af økosystemet bør følgende mere specifikke spørgsmål tages op:

Det er nødvendigt at *beskytte følsomme marine habitater*. Alle habitater, som er i fysisk berøring med fiskeredskaber, påvirkes. Mens nogle bundtyper og de organismer, der afhænger af dem, måske kan modstå denne påvirkning, kan påvirkningen fra fiskeredskaber være meget betydelig og langvarig for andre habitater. Koldtvandskoralrev, som f.eks. *Lophelia pertusa*, kan være mange årtier om at komme på fode igen efter berøring med et enkelt bundtrawl. Natura 2000-nettet af beskyttede havområder vil sikre, at repræsentative habitater beskyttes. Der vil blive tale om en samordnet anvendelse af den fælles fiskeripolitiks instrumenter, f.eks. lukning af bestemte fiskerier eller oprettelse af fiskeforbudszoner, når dette kræves for at opfylde målsætningerne for et givet Natura 2000-område. Det træffes desuden særlige foranstaltninger til også at mindske den mekaniske belastning fra fiskeredskaber uden for sådanne beskyttede områder, og der vil blive truffet yderligere foranstaltninger til at beskytte følsomme habitater, efterhånden som vi får større indsigt i disse habitater og truslerne mod dem. Der er allerede taget flere initiativer på dette område (se kapitel 6).

Det er også nødvendigt at *beskytte følsomme arter* mod utilsigtet drab i forbindelse med fiskeriaktiviteter og beskytte målarter i tilfælde, hvor bestanden ligger uden for de sikre biologiske grænser. Genopretningsplanerne er det vigtigste redskab til at genopbygge bestande, der er uden for de sikre grænser, og den nye udsmidspolitik vil bidrage til at beskytte følsomme arter mod utilsigtet bifangst. Af andre instrumenter til beskyttelse af følsomme arter kan nævnes regler om udformning og anvendelse af fiskeredskaber, som mindsker utilsigtet bifangst af de pågældende arter, og lukninger af områder, hvor sådanne bifangster kan forekomme.

En mindskelse af fiskeritrykket og særlig beskyttelse af følsomme arter og habitater vil reducere fiskeriets belastning af økosystemets struktur, diversitet og funktionsmåde. I visse tilfælde kan der imidlertid blive brug for særlige foranstaltninger til at *forhindre forstyrrelser i fødekæden og sikre, at de naturlige økosystemprocesser ikke afbrydes*. Som et eksempel herpå kan nævnes visse havfuglekolonier på Storbritanniens vestkyst, hvis ynglesucces afhænger af tobisen (se kapitel 6).

Miljøfaktorerne påvirker havøkosystemerne og fiskebestandene. Fiskeriet kan i visse tilfælde forstærke den negative påvirkning fra disse faktorer. Ifølge Det Mellemlands Panel om Klimaændringer kan dette gøre sig gældende for visse klimapåvirkninger af fiskebestandene. Det indgår i forsigtighedstilgangen, at fiskeriet bør udøves på en måde, der er modstandsdygtig over for miljøændringer, og at fiskebestandene aldrig bør udnyttes så vidt, at de ikke er modstandsdygtige over for miljøændringer. Kommissionen har udtrykkeligt anmodet Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) og

ICES om at inddrage al foreliggende viden om miljøfaktorer i deres vurderinger af økosystemerne og fiskeriet og i deres rådgivning.

4. OMSÆTNING I PRAKSIS OG STYRING

En økosystemtilgang til forvaltning af havet betyder, at mange og ofte modstridende interesser skal forenes i processen. Selv om der kan være kortvarige modsigelser mellem sociale mål og kravet om, at fiskeriet skal holdes inden for meningsfulde økologiske grænser, forsvinder disse modsigelser på længere sigt, fordi sunde økosystemer i sidste ende er en betingelse for fiskeriets fortsatte beståen.

De brede målsætninger, der er nævnt ovenfor, gør sig gældende generelt, men de må præciseres nærmere og tilpasses de specifikke økosystemer og fiskerier. Dette må ske i samråd med de europæiske institutioner, regeringer og interessenter. Det vigtigste forum for samråd med interessenterne under den fælles fiskeripolitik er de regionale rådgivende råd.

Hvor de generelle grænser for en overordnet økosystemtilgang ligger, vil blive fastlagt gennem definitionen af god miljøtilstand som led i gennemførelsen af havstrategidirektivet. Der vil blive opstillet særlige mål for fiskeriet som led i langsigtede forvaltningsplaner, der hviler på konceptet maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), men i fremtiden vil der ved opstilling af målene også blive taget hensyn til de pågældende fiskeriers belastning af økosystemet.

Målene skal omsættes i konkrete foranstaltninger. Det har været fremført, at en økosystemtilgang forudsætter et holistisk og integreret forvaltningssystem baseret på fremskrivninger af fiskeriets og forvaltningsforanstaltningernes diverse påvirkninger af økosystemerne. Men den foreliggende viden om økosystemernes og fiskeriets dynamik er altid ufuldstændig, og mange af fiskeriets og forvaltningsforanstaltningernes virkninger kan derfor ikke forudsiges nøjagtigt. Det hænder også, at den nødvendige viden faktisk foreligger, men at den udnyttes utilstrækkeligt eller for langsomt. At den foreliggende viden er ufuldstændig og integrationsredskaberne utilstrækkelige, bør derfor ikke forhindre os i at gribe til handling. Vi kan og skal derfor gøre de nødvendige fremskridt med den viden og de instrumenter, vi til enhver tid sidder inde med.

Med den nuværende viden er vi i stand til at træffe forvaltningsforanstaltninger, der peger i den rigtige retning. Der må indføres mekanismer til, at vi kan overvåge resultaterne og træffe korrigerende foranstaltninger. I vejledningerne fra både CBD¹⁵ og ICES¹⁶ hedder det, at der til en økosystemtilgang kræves en adaptiv forvaltning til håndtering af økosystemernes komplekse og dynamiske natur og den stadig ufuldstændige viden om og forståelse af deres funktionsmåde. Forvaltningen skal derfor kunne reagere på sådanne usikkerheder og justeres i takt med indhentningen af nye erfaringer og resultater feedback fra forskningen. Det kan blive nødvendigt at træffe foranstaltninger, selv når visse årsagssammenhænge endnu ikke er fuldt videnskabeligt belyst.

Resultaterne af forvaltningen må følges op, så den fremtidige forvaltning kan tilpasses i overensstemmelse hermed. Analyse af resultaterne og rådgivning om, hvordan forvaltningen

---

¹⁵ CBD Decision V/6, paragraph 10.

¹⁶ ICES cooperative research report No 273, chapter 6.1.

bør tilpasses, fås fra de institutioner, der yder Kommissionen forskningsbaseret rådgivning, primært STECF, som ofte benytter sig af rådgivning fra ICES.

Kommissionens finansielle instrumenter bør udnyttes mest muligt til at sikre fremskridt og befordre gennemførelsen af økosystemtilgangen. På fiskeriområdet bidrager midlerne til forskning og dataindsamling allerede til dette mål. Medlemsstaterne bør udnytte Den Europæiske Fiskerifond (EFF) fuldt ud til at fremme gennemførelsen af en økosystemtilgang, f.eks. gennem støtte til udvikling af fangstmetoder og –teknologier med lav økosystembelastning og støtte til bevidstgørelse.

5. HVAD ER DER GJORT HIDTIL?

Der er taget en række initiativer under den fælles fiskeripolitik, som vil bidrage til målene om integreret forvaltning af havene ud fra en økosystemtilgang:

- Da det første og vigtigste skridt i en økosystemtilgang i den nuværende situation i Europa består i en væsentlig *mindskelse af det samlede fiskeritryk* på havøkosystemerne, er der udviklet en politik, der skal bringe udnyttelsen af havets fiskebestande ned på et MSY-niveau, som fastlagt i meddelelsen om MSY¹⁷.
- Nedbringelsen af fiskeritrykket til MSY-niveauer suppleres af en politik til *reduktion af og siden endelig afvikling uønskede bifangster* (udsmidspolitikken). Dette vil blive gennemført gradvist i de forskellige fiskerier hver for sig på grundlag af den nye udsmidpolitik¹⁸.
- Der er taget initiativer under den fælles fiskeripolitik til at beskytte *følsomme habitater* mod de skadelige virkninger af fiskeriet, f.eks. ved lukning af koldt vandskoralrevne vest for Irland¹⁹. Disse foranstaltninger sigter mod at opfylde bevaringsmålsætningerne for Natura 2000-områder i det økologiske net, der er oprettet ved habitatdirektivet. I Middelhavet er brug af skrabere og trukne netredskaber på over 1000 meters dybde blevet forbudt med henblik på at beskytte dybtliggende følsomme habitater, bl.a. koralrev, og tre områder i de internationale farvande er blevet lukket for fiskeri som følge af beslutninger, der er truffet af Den Almindelige Kommission for Fiskeri i Middelhavet (GFCM) og dernæst gennemført i fællesskabslovgivningen. Endvidere sigter forordningen om Middelhavet mod et højt beskyttelsesniveau for følsomme habitater, f.eks. *Posidonia* og *maërl-enge* (som også er opført i habitatdirektivet), og forpligter medlemsstaterne til at oprette et net af fiskeribeskyttede områder til beskyttelse af opvækstområder, gydeområder og havøkosystemer generelt.
- Der er også truffet foranstaltninger til at *undgå utilsigtede bifangster af havpattedyr* gennem lovgivning, der gør anvendelsen af akustiske alarmer (pingere) på hildingsgarn obligatorisk, og der udarbejdes for tiden handlingsplaner om nedbringelse af bifangsterne af havfugle og tværmunde.
- Fiskeriet kan påvirke økosystemernes funktioner ved at tage for stor en del af rovfiskenes byttedyr (eller, når det drejer sig om udsmid, ved at give ådselsæderne lettere adgang til

---

¹⁷ KOM(2006) 360 endelig.

¹⁸ KOM(2007) 136 endelig.

¹⁹ KOM(2007) 570 endelig.

føde) og derved påvirke bestandene af f.eks. havfugle negativt. For at løse dette problem har man lukket områder for fiskeri af tobis beliggende inden for flyveafstanden for havfuglekolonier, som afhænger af tobis som byttefisk.

- Der er for nylig truffet en række foranstaltninger til at begrænse de negative virkninger af fiskeriet, f.eks. forbud mod brug af net på dybder over 200 meter i visse områder, forbud mod destruktive fangstmetoder og foranstaltninger til bekæmpelse af ulovligt, ikke-reguleret og ikke-rapporteret fiskeri i europæisk og internationale farvande²⁰.
- I den fælles fiskeripolitik anvendes der i stadig højere grad en *adaptiv tilgang* til håndtering af usikre situationer og – inden for MSY-politikken – af situationer, hvor flere arter med forskellig dynamik og forskellige interaktioner fanges samtidigt, og hvor det derfor ikke er muligt at kende de samlede virkninger af de forskellige forvaltningsforanstaltninger.
- For at sikre, at fiskeriforvaltningen kommer til at bidrage til en økosystemtilgang, må der finde en overgang sted *fra ad hoc-beslutninger til genopretningsplaner og langsigtede forvaltningsplaner*, der hviler på principper for økologisk bæredygtighed. Der er i de seneste år udarbejdet sådanne planer for flere bestande i EU's farvande og for bestande, der deles med andre partnere, bl.a. genopretnings- og forvaltningsplaner for nordsøsild, nordlig kulmule, samtlige torskebestande i Fællesskabets farvande og atlantisk tun i ICCAT-området.
- En økosystemtilgang skal underbygges med *forskningsbaseret information*. Kommissionen har som led i forskningsrammeprogrammerne indledt og finansieret flere forskningsprojekter, der tager sigte på at øge vores viden om havøkosystemerne og udvikle passende rammer til, at denne viden kan inddrages i en økosystemtilgang.
- Revisionen af forordningen om dataindsamling er ført til ende. Formålet var at fremme overgangen til en økosystemtilgang med inddragelse af nye data, der behøves til overvågning af de mere vidtgående økologiske konsekvenser. Den nye forordning ventes at træde i kraft fra 2009 og vil omfatte indsamling af data, ud fra hvilke der kan opstilles indikatorer for fiskeriets økologiske belastning, og vil derved fremme en økosystemtilgang til fiskeriforvaltning²¹.
- Et første sæt af indikatorer til overvågning af fiskeriets belastning af økosystemet er blevet udvalgt og offentliggøres sammen med denne meddelelse som et arbejdsrapport fra Kommissionen.

Kommissionen vil fortsætte arbejdet med at udvikle sådanne foranstaltninger til at mindske eller eliminere fiskeriets økologiske virkninger, når der fremkommer ny viden om sådanne virkninger. Kommissionen har i dette øjemed anmodet ICES og STECF om at udtale sig om al ny viden, der kommer frem om samspillet mellem fiskeri og økosystemet. Indsamling af data, ud fra hvilke der kan opstilles indikatorer for fiskeriets påvirkning af økosystemet, kommer til at indgå i medlemsstaternes dataindsamlingsprogrammer fra og med 2009.

---

²⁰ KOM(2007) 604 og 605 endelig.

²¹ Forordning vedtaget af Rådet i december 2007, endnu ikke offentliggjort.

6. DE NÆSTE SKRIDT

Den fælles fiskeripolitik vil støtte politik, der sigter mod en økosystemtilgang til forvaltning af havet:

- På kort og lidt længere sigt vil foranstaltningerne til at mindske det overordnede fiskeritryk på havøkosystemerne blive videreført, bl.a. gennemførelse af MSY-tilgangen baseret på langsigtede forvaltningsplaner og forslag om etårige eller flerårige fangstbegrænsninger.
- Som led i udsmidspolitikken vil der blive udarbejdet lovgivning med henblik på at mindske uønskede bifangster, og de tekniske foranstaltninger vil blive ændret med henblik på at begrænse skaderne på habitater og undgå bifangster.
- For særlige grupper af følsomme arter udarbejdes der for tiden handlingsplaner, hvor en lang række instrumenter kan tages i anvendelse til særlige beskyttelsesforanstaltninger. Der vil således blive offentliggjort en handlingsplan for beskyttelse af hajer og tværmunde i 2008 og i 2009 en handlingsplan for beskyttelse af havfugle.
- Forenkede tekniske foranstaltninger indeholdt i den nye forordning, der foreslås i 2008, vil give stødet til forbedringer af fiskeredskabers selektivitet.
- Fiskebestandenes tilstand vil blive en faktor til bestemmelse af god miljøtilstand som led i havstrategien, og den fælles fiskeripolitik instrumenter vil blive anvendt til at nå målene vedrørende fiskebestandene og fiskeriets belastning af habitater og følsomme arter.
- Et første sæt af udvalgte indikatorer vil tjene som et praktisk udgangspunkt for fiskeriforvalterne i deres gennemførelse af en økosystemtilgang. Det vil blive videreudviklet og suppleret, og der vil blive indsamlet understøttende data som led i den reviderede forordning om dataindsamling, der træder i kraft i 2009.
- Den fælles fiskeripolitik instrumenter vil blive anvendt til at sikre passende forvaltning af fiskeriet på de områder, der er beskyttet ved Fællesskabets lovgivning (f.eks. Natura 2000-områder eller andre beskyttede områder under havstrategidirektivet).
- Fællesskabet vil støtte initiativer til fremme af en økosystemtilgang i de regionale fiskeriforvaltningsorganisationer (RFMO), inden for FN's rammer, i andre internationale fora og, hvor relevant, i bilaterale aftaler.
- En økosystemtilgang vil endvidere blive anset for det ledende princip for beslutninger under den fælles fiskeripolitik, hvor der vil blive anvendt en gradvis fremgangsmåde til at løse problemerne med for stort fiskeritryk på bestandene og økosystemerne, til at minimere belastningen af følsomme habitater og arter og til at forhindre forstyrrelser af økosystemets struktur og funktioner.
- Forskning i økosystemtilgangen vil fortsat være prioriteret i det 7. forskningsprogram, og der vil fortsat blive lagt vægt på forskning i alle aspekterne heraf med henblik på at øge indsigten og udfylde hullerne i beskrivelsen af havøkosystemerne og dermed bidrage til den adaptive gennemførelse heraf. Endvidere bør forskerne og forvalterne uddybe deres dialog, så forvaltningsværktøjerne kan forbedres løbende.

- Medlemsstaterne opfordres til at udnytte Den Europæiske Fiskerifonds finansieringsmuligheder for at komme videre med gennemførelsen af en økosystemtilgang gennem diverse foranstaltninger, f.eks. forbedring af vidensniveauet og fiskeriforvaltningen, undervisning af fiskere i skånsomme fangstmetoder og udvikling af metoder og teknologi med lav miljøbelastning.